COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Եվրոպայի խորհրդի պայմանագրեր - Թիվ 155

Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության կոնվենցիայի Թիվ 11 արձանագրություն, որով փոփոխվում է Կոնվենցիայով ստեղծված վերահսկման մեխանիզմը

Ոչ պաշտոնական թարգմանություն

Ստրասբուրգ, 11.V.1994թ.

1950թ. նոյեմբերի 4-ին Հռոմում ստորագրված Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության կոնվենցիայի (այսուհետ՝ Կոնվենցիա)՝ սույն Արձանագրությունն ստորագրող Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունները,

Հաշվի առնելով Կոնվենցիայով ստեղծված վերահսկման մեխանիզմը փոփոխելու անհապաղ անհրաժեշտությունը՝ մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության արդյունավետությունը պահպանելու և բարելավելու նպատակով, հատկապես դիմումների թվի աճի և Եվրոպայի խորհրդի աճող անդամակցության պարագայում,

Հաշվի առնելով, որ հետևաբար ցանկալի է Կոնվենցիայի որոշ դրույթների փոփոխությունը՝ հատկապես գործող Մարդու իրավունքների եվրոպական հանձնաժողովը և դատարանը նոր մշտական Դատարանով փոխարինելու նպատակով,

Ի նկատի ունենալով1985թ. մարտի 19-ին և 20-ին Վիեննայում տեղի ունեցած Եվրոպայի մարդու իրավունքների հարցերի շուրջ պատասխանատու նախարարների խորհրդաժողովին ընդունված Թիվ 1 բանաձևը,

Ի նկատի ունենալով 1992թ. հոկտեմբերի 6-ին Եվրոպայի խորհրդի Խորհրդարանական վեհաժողովին ընդունված Թիվ 1194 (1992) հանձնարարականը,

Ի նկատի ունենալով 1993թ. հոկտեմբերի 9-ին Վիեննայի հռչակագրով Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունների կառավարությունների և պետությունների ղեկավարների ընդունած՝ Կոնվենցիայի վերահսկման մեխանիզմի բարեփոխումների վերաբերյալ որոշումը,

Համաձայնեցին հետևյալի շուրջ.

Հոդված 1

Կոնվենցիայի Բաժիններ II-ից IV-ը (Հոդվածներ 19-ից 56-ը) և Թիվ 2 արձանագրությունը, որով Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանին տրվում է խորհրդակցական կարծիք տալու հնարավորություն, փոխարինվում են Կոնվենցիայի՝ ստորև ներկայացված Բաժին II-ով (Հոդվածներ 19-ից 51-ը):

«Բաժին II – Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան

Հոդված 19 – Դատարանի հիմնումը

Սույն Կոնվենցիայով և դրան կից Արձանագրություններով Բարձր պայմանավորվող կողմերի ստանձնած պարտավորությունների կատարումն ապահովելու համար հիմնվում է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան (այսուհետ՝ Դատարան): Այն գործում է մշտական հիմունքով:

Հոդված 20 – Դատավորների թիվը

Դատարանի դատավորների թիվը հավասար է Բարձր պայմանավորվող կողմերի թվին:

Հոդված 21 – Դատավորներին ներկայացվող պահանջները

1 Դատավորները պետք է ունենան բարոյական բարձր նկարագիր և բավարարեն դատական բարձր պաշտոններում նշանակման համար ներկայացվող պահանջները կամ լինեն ճանաչված իրազեկ իրավագետներ:

2 Դատավորները Դատարանի աշխատանքին մասնակցում են անձամբ:

3 Պաշտոնավարության ժամկետի ընթացքում դատավորները չպետք է իրականացնեն որևէ գործունեություն, որն անհամատեղելի է նրանց անկախության, անաչառության կամ նրանց աշխատանքի մշտական բնույթից բխող պահանջների հետ. սույն պարբերության դրույթների կիրառման առնչությամբ ծագող հարցերը լուծում է Դատարանը:

Հոդված 22 – Դատավորների ընտրությունները

1 Խորհրդարանական վեհաժողովն ընտրում է յուրաքանչյուր Բարձր պայմանավորվող կողմի դատավորին Բարձր պայմանավորվող կողմի առաջադրած երեք թեկնածուների ցուցակից՝ քվեների մեծամասնությամբ:

2 Նույն ընթացակարգը կիրառվում է նոր Բարձր պայմանավորվող կողմի միանալու դեպքում՝ Դատարանի կազմը, ինչպես և առաջացող թափուր տեղերը համալրելիս:

Հոդված 23 – Պաշտոնավարության ժամկետները

1 Դատավորներն ընտրվում են վեց տարի ժամկետով: Նրանք կարող են վերընտրվել: Սակայն առաջին ընտրության ժամանակ ընտրված դատավորների կեսի պաշտոնավարության ժամկետը երեք տարի է:

2 Դատավորները, որոնց պաշտոնավարության ժամկետը պետք է լրանա առաջին երեք տարվա ավարտին, ընֆտրվում են իրենց ընտրվելուց անմիջապես հետո Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարի կողմից անցկացվող վիճակահանությամբ:

3 Յուրաքանչյուր երեք տարին մեկ Դատարանի կազմի, ըստ հնարավորին, կիսով չափ նորացումն ապահովելու նպատակով՝ Խորհրդարանական վեհաժողովը կարող է մինչև ցանկացած հաջորդ ընտրություններն անցկացնելը որոշում ընդունել, որ մեկ կամ մի քանի ընտրվող դատավորների պաշտոնավարության ժամկետը կամ ժամկետները լինեն այլ, քան վեց տարին է, բայց ամեն դեպքում՝ ոչ ավելի, քան ինը և ոչ պակաս, քան երեք տարի:

4 Այն դեպքերում, երբ խոսքը վերաբերում է պաշտոնավարության մեկից ավելի ժամկետների, և Խորհրդարանական վեհաժողովը կիրառում է նախորդ պարբերության դրույթները, պաշտոնավարության ժամկետները որոշում է Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարը՝ ընտրություններից անմիջապես հետո անցկացվող վիճակահանությամբ:

5 Այն դատավորը, որն ընտրվել է պաշտոնավարության ժամկետը դեռևս չլրացած դատավորին փոխարինելու համար, այդ պաշտոնն զբաղեցնում է նախորդ դատավորի լիազորությունների ժամկետից մնացած ժամանակահատվածում:

6 Դատավորների պաշտոնավարության ժամկետն ավարտվում է, երբ լրանում է նրանց 70 տարին:

7 Դատավորները պաշտոնավարում են մինչև փոխարինվելը: Նրանք, սակայն, փոխարինվելուց հետո շարունակում են քննել իրենց կողմից արդեն քննության առնված գործերը:

Հոդված 24 – Պաշտոնից հեռացնելը

Դատավորը պաշտոնից կարող է հեռացվել միայն այն դեպքում, եթե մյուս դատավորները քվեների երկու երրորդ մեծամասնությամբ որոշում են ընդունում այն մասին, որ նա այլևս չի համապատասխանում ներկայացվող պահանջներին:

Հոդված 25 – Գրասենյակը և իրավական հարցերով քարտուղարները

Դատարանն ունի գրասենյակ, որի գործառույթներն ու կազմակերպումը սահմանվում են Դատարանի ընթացակարգի կանոններով: Դատարանն օգտվում է իրավական հարցերով քարտուղարների ծառայություններից:

Հոդված 26 – Դատարանի լիագումար նիստերը

Լիագումար նիստերում Դատարանը.

ա. ընտրում է իր Նախագահին և Նախագահի մեկ կամ երկու տեղակալի՝ երեք տարի ժամկետով. նրանք կարող են վերընտրվել,

բ. ձևավորում է Պալատներ, որոնք ստեղծվում են որոշակի ժամկետով,

գ. ընտրում է Դատարանի պալատների նախագահներ. նրանք կարող են վերընտրվել,

դ. ընդունում է Դատարանի ընթացակարգի կանոնները, և

ե. ընտրում է Քարտուղար և Քարտուղարի մեկ կամ մի քանի տեղակալ:

Հոդված 27 – Կոմիտեները, Պալատները և Մեծ պալատը

1 Իրեն հանձնված գործերը քննելու համար Դատարանը նիստեր գումարում է երեք դատավորից կազմված կոմիտեներում, յոթ դատավորից կազմված Պալատներում և տասնյոթ դատավորից կազմված Մեծ պալատում: Դատարանի Պալատները որոշակի ժամկետով կազմում են կոմիտեներ:

2 Շահագրգիռ մասնակից պետությունից ընտրված դատավորը Պալատի և Մեծ պալատի *ex officio* անդամ է. նման դատավորի բացակայության դեպքում, կամ եթե նա չի կարող մասնակցել նիստին, այդ պետությունը նշանակում է որևէ այլ անձի, որը հանդես է գալիս որպես դատավոր:

3 Մեծ պալատի կազմի մեջ մտնում են նաև Դատարանի նախագահը, Դատարանի նախագահի տեղակալները, Պալատների նախագահները և Դատարանի այլ դատավորները, որոնք ընտրվում են Դատարանի ընթացակարգի կանոններին համապատասխան: Երբ գործը, Հոդվածի 43-ի դրույթներին համապատասխան, հանձնվում է Մեծ պալատ, որևէ դատավոր, որն ընդգրկված է եղել որոշում կայացրած Պալատում, չի կարող մասնակցել Մեծ պալատի նիստերին, բացառությամբ վերոնշյալ Պալատի նախագահի և շահագրգիռ մասնակից կողմի դատավորի:

Հոդված 28 – Կոմիտեների հայտարարությունները գանգատի անընդունելիության մասին

Կոմիտեն միաձայն որոշմամբ կարող է անընդունելի հայտարարել Հոդված 34-ին համապատասխան ներկայացված անհատական գանգատը կամ այն հանել քննության ենթակա գործերի ցուցակից, եթե նման որոշում կարող է ընդունվել առանց գանգատի լրացուցիչ ուսումնասիրման: Այդ որոշումը վերջնական է:

Հոդված 29 – Պալատների որոշումները գանգատի ընդունելիության մասին և ըստ էության

1 Եթե Հոդված 28-ին համապատասխան որոշում չի ընդունվում, Պալատը որոշում է կայացնում Հոդված 34-ին համապատասխան ներկայացված անհատական գանգատի ընդունելիության մասին և ըստ էության:

2 Պալատը որոշում է կայացնում Հոդված 33-ին համապատասխան պետության ներկայացրած գանգատի ընդունելիության մասին և ըստ էության:

3 Գանգատի ընդունելիության մասին որոշումը կայացվում է առանձին, եթե Դատարանը բացառության կարգով հակառակը չի որոշում:

Հոդված 30 – Ընդդատության զիջումը Մեծ պալատին

Եթե Պալատի քննության ներքո գտնվող գործը հանգեցնում է Կոնվենցիայի կամ դրան կից Արձանագրությունների դրույթների մեկնաբանմանն առնչվող լուրջ հարցի, կամ եթե Պալատի քննության ներքո գտնվող հարցի լուծումը կարող է հակասել Դատարանի ավելի վաղ կայացրած որոշմանը, Պալատը կարող է, մինչև իր որոշումը կայացնելը, ցանկացած ժամանակ ընդդատությունը զիջել Մեծ պալատին, եթե կողմերից ոչ մեկը չի առարկում:

Հոդված 31 – Մեծ պալատի լիազորությունները

Մեծ պալատը.

ա. քննության է առնում Հոդվածներ 33-ին կամ 34-ին համապատասխան ներկայացված գանգատները, եթե Պալատը Հոդված 30-ի դրույթների հիման վրա զիջել է ընդդատությունը, կամ եթե գործը նրան է հանձնվել Հոդված 43-ի դրույթներին համապատասխան, և

բ. քննության է առնում խորհրդատվական եզրակացություններ տալու մասին Հոդված 47-ի դրույթներին համապատասխան ներկայացված խնդրանքները:

Հոդված 32 – Դատարանի իրավազորությունը

1 Դատարանի իրավազորությունը տարածվում է այն բոլոր հարցերի վրա, որոնք վերաբերում են Կոնվենցիայի և դրան կից Արձանագրությունների դրույթների մեկնաբանմանն ու կիրառմանը, և որոնք իրեն հանձնվում են Հոդվածներ 33-ի, 34-ի և 47-ի դրույթներով նախատեսված դեպքերում:

2 Դատարանի իրավազորության շուրջ եղած վեճի դեպքում հարցը լուծում է Դատարանը:

Հոդված 33 – Միջպետական գործեր

Ցանկացած Բարձր պայմանավորվող կողմ կարող է Դատարան դիմել Կոնվենցիայի և դրան կից Արձանագրությունների դրույթների ցանկացած ենթադրվող խախտման հարցով, որը թույլ է տվել մեկ այլ Բարձր պայմանավորվող կողմ:

Հոդված 34 – Անհատական գանգատները

Դատարանը կարող է գանգատներ ընդունել ցանկացած անձից, հասարակական կազմակերպությունից կամ անձանց խմբից, որոնք պնդում են, թե դարձել են սույն Կոնվենցիայով կամ դրան կից Արձանագրություններով ճանաչված իրենց իրավունքների՝ որևէ Բարձր պայմանավորվող կողմի թույլ տված խախտման զոհ: Բարձր պայմանավորվող կողմերը պարտավորվում են որևէ կերպ չխոչընդոտել այդ իրավունքի արդյունավետ իրականացմանը:

Հոդված 35 – Ընդունելիության պայմանները

1 Դատարանը կարող է գործը քննության ընդունել միայն այն բանից հետո, երբ սպառվել են միջազգային իրավունքի հանրաճանաչ նորմերին համապատասխան իրավական պաշտպանության բոլոր ներպետական միջոցները, և վեց ամսվա ընթացքում՝ սկսած այն օրվանից, երբ կայացվել է ներպետական վերջնական որոշումը:

2 Դատարանը քննության չի ընդունում Հոդված 34-ին համապատասխան ներկայացված ոչ մի անհատական գանգատ, եթե այն՝

ա. անանուն է, կամ

բ. ըստ էության այն նույն հարցն է, որը Դատարանն արդեն քննել է կամ որն արդեն հանձնվել է միջազգային քննության կամ կարգավորման այլ ընթացակարգի և չի բովանդակում գործին առնչվող նոր տեղեկություններ:

3 Դատարանն անընդունելի է համարում Հոդված 34-ին համապատասխան ներկայացված ցանկացած անհատական գանգատ, եթե գտնում է, որ այն անհամատեղելի է սույն Կոնվենցիայի կամ դրան կից Արձանագրությունների դրույթների հետ կամ ակնհայտորեն անհիմն է կամ հանդիսանում է գանգատ ներկայացնելու իրավունքի չարաշահում:

4 Դատարանը մերժում է իրեն հանձնված ցանկացած գանգատ, որն անընդունելի է համարում սույն հոդվածին համապատասխան: Դատարանը կարող է դա անել քննության ցանկացած փուլում:

Հոդված 36 – Երրորդ կողմի մասնակցությունը

1 Պալատի կամ Մեծ պալատի կողմից քննության առնվող ցանկացած գործի կապակցությամբ յուրաքանչյուր Բարձր պայմանավորվող կողմ, որի քաղաքացին է դիմողը, իրավունք ունի ներկայացնելու գրավոր դիտողություններ և մասնակցելու լսումներին:

2 Ելնելով արդարադատությունը պատշաճ կերպով իրականացնելու շահերից՝ Դատարանի նախագահը կարող է ցանկացած Բարձր պայմանավորվող կողմի, որը գործի կողմ չէ, կամ ցանկացած շահագրգիռ անձի, որը դիմող չէ, հրավիրել՝ ներկայացնելու գրավոր դիտողություններ կամ մասնակցելու լսումներին:

Հոդված 37 – Գանգատը ցուցակից հանելը

1 Դատարանը քննության ցանկացած փուլում կարող է որոշել գանգատը հանել գործերի ցուցակից, եթե հանգամանքները հանգեցնում են այն եզրակացության, թե՝

ա. դիմողը մտադիր չէ հետամուտ լինել իր գանգատին, կամ

բ. վեճն արդեն կարգավորվել է, կամ

գ. Դատարանի կողմից հիմք ընդունված որևէ այլ պատճառով գանգատի քննությունը շարունակելն արդարացված չէ:

Այդուհանդերձ, Դատարանը շարունակում է գանգատի քննությունը, եթե դա է պահանջում սույն Կոնվենցիայով և դրան կից Արձանագրություններով սահմանված իրավունքների հարգումը:

2 Դատարանը կարող է որոշել գանգատը վերստին ընդգրկել գործերի ցուցակում, եթե գտնում է, որ հանգամանքներն արդարացնում են դա:

Հոդված 38 – Գործի քննությունը և բարեկամական կարգավորման ընթացակարգը

1 Եթե Դատարանը գանգատը հայտարարում է ընդունելի, նա՝

ա. նախաձեռնում է գործի քննությունը կողմերի կամ նրանց ներկայացուցիչների մասնակցությամբ և, եթե անհրաժեշտ է, իրականացնում է հետաքննություն, որի արդյունավետ իրականացման համար գործին առնչվող պետություններն ապահովում են անհրաժեշտ բոլոր պայմանները,

բ. իր ծառայությունն է տրամադրում գործին առնչվող կողմերին՝ սույն Կոնվենցիայով և նրա Արձանագրություններով սահմանված իրավունքների պահպանման հիման վրա հարցի բարեկամական կարգավորումն ապահովելու նպատակով:

2 Պարբերություն 1-ի «բ» ենթակետին համապատասխան իրականացվող քննությունը խորհրդապահական է:

Հոդված 39 – Բարեկամական կարգավորում ձեռք բերելը

Բարեկամական կարգավորման դեպքում Դատարանը գործը հանում է իր ցուցակից՝ կայացնելով որոշում, որում տրվում է փաստերի և ձեռք բերված լուծման հակիրճ շարադրանքը:

Հոդված 40 – Դռնբաց լսումները և փաստաթղթերի մատչելիությունը

1 Լսումները դռնբաց են, եթե Դատարանը բացառիկ հանգամանքներում այլ որոշում չի ընդունում:

2 Քարտուղարությանն ի պահ հանձնված փաստաթղթերը մատչելի են հանրությանը, եթե Դատարանի նախագահն այլ որոշում չի ընդունում:

Հոդված 41 – Արդարացի բավարարումը

Եթե Դատարանը գտնում է, որ տեղի է ունեցել Կոնվենցիայի կամ դրան կից Արձանագրությունների խախտում, իսկ համապատասխան Բարձր պայմանավորվող կողմի ներպետական իրավունքն ընձեռում է միայն մասնակի հատուցման հնարավորություն, ապա Դատարանը որոշում է, անհրաժեշտության դեպքում, տուժած կողմին արդարացի փոխհատուցում տրամադրել:

Հոդված 42 – Պալատների վճիռները

Պալատների վճիռները վերջնական են դառնում Հոդված 44-ի պարբերություն 2-ի դրույթներին համապատասխան:

Հոդված 43 – Գործի հանձնումը Մեծ պալատին

1 Պալատի՝ վճիռ կայացնելու օրվանից հետո երեք ամսվա ընթացքում գործի ցանկացած կողմ բացառիկ դեպքերում կարող է պահանջել, որ գործը հանձնվի Մեծ պալատին:

2 Մեծ պալատի հինգ դատավորից բաղկացած հանձնախումբն ընդունում է պահանջը, եթե գործն արծարծում է այնպիսի լուրջ հարց, որը վերաբերում է Կոնվենցիայի կամ դրան կից Արձանագրությունների մեկնաբանմանը կամ կիրառմանը, կամ՝ ընդհանուր կարևորության այլ լուրջ հարց:

3 Եթե հանձնախումբն ընդունում է պահանջը, ապա Մեծ պալատը գործը լուծում է վճիռ կայացնելով:

Հոդված 44 – Վերջնական վճիռները

1 Մեծ պալատի վճիռը վերջնական է:

2 Պալատի վճիռը դառնում է վերջնական, եթե՝

ա. կողմերը հայտարարում են, որ չեն պահանջի գործի հանձնում Մեծ պալատին, կամ

բ. վճռի կայացումից հետո երեք ամսվա ընթացքում չի պահանջվում գործի հանձնում Մեծ պալատին, կամ

գ. Մեծ պալատի հանձնախումբը, Հոդված 43-ին համապատասխան, մերժում է գործը հանձնելու պահանջը:

3 Վերջնական վճիռը ենթակա է հրապարակման:

Հոդված 45 – Վճիռների և որոշումների պատճառաբանումը

1 Ինչպես վճիռները, այնպես էլ գանգատների ընդունելիության կամ անընդունելիության մասին որոշումները պետք է լինեն պատճառաբանված:

2 Եթե վճիռը ամբողջությամբ կամ մասամբ չի արտահայտում դատավորների միաձայն կարծիքը, ապա ցանկացած դատավոր իրավունք ունի ներկայացնելու հատուկ կարծիք:

Հոդված 46 – Վճիռների պարտադիր ուժն ու կատարումը

1 Բարձր պայմանավորվող կողմերը պարտավորվում են կատարել Դատարանի վերջնական վճիռները ցանկացած գործերի վերաբերյալ, որոնցում նրանք կողմեր են:

2 Դատարանի վերջնական վճիռն ուղարկվում է Նախարարների կոմիտե, որը վերահսկողություն է իրականացնում դրա կատարման նկատմամբ:

Հոդված 47 – Խորհրդատվական եզրակացությունները

1 Նախարարների կոմիտեի խնդրանքով Դատարանը կարող է խորհրդատվական եզրակացություններ տալ Կոնվենցիայի և դրան կից Արձանագրությունների մեկնաբանմանը վերաբերող իրավական հարցերի առնչությամբ:

2 Նման եզրակացությունները չպետք է շոշափեն այն հարցերը, որոնք վերաբերում են

Կոնվենցիայի Բաժին I-ում և դրան կից Արձանագրություններում սահմանված իրավունքների կամ ազատությունների բովանդակությանը կամ ընդգրկմանը, կամ՝ ցանկացած այլ հարց, որը Դատարանը կամ Նախարարների կոմիտեն կարող էին քննարկել ցանկացած այնպիսի լսումների արդյունքում, որոնք կարող էին տեղի ունենալ Կոնվենցիային համապատասխան:

3 Դատարանի խորհրդատվական եզրակացություն խնդրելու մասին Նախարարների կոմիտեի որոշումն ընդունվում է կոմիտեի նիստերին մասնակցելու իրավունք ունեցող ներկայացուցիչների քվեների մեծամասնությամբ:

Հոդված 48 – Դատարանի խորհրդատվական իրավազորությունը

Դատարանը որոշում է, թե արդյոք խորհրդատվական եզրակացության համար Նախարարների կոմիտեի ներկայացրած խնդրանքը Հոդված 47-ով սահմանված իր իրավասության շրջանակում է:

Հոդված 49 – Խորհրդատվական եզրակացությունների պատճառաբանությունը

1 Դատարանի խորհրդատվական եզրակացությունները պետք է լինեն պատճառաբանված:

2 Եթե խորհրդատվական եզրակացությունն ամբողջությամբ կամ մասամբ չի արտահայտում դատավորների միաձայն կարծիքը, ապա ցանկացած դատավոր իրավունք ունի ներկայացնելու հատուկ կարծիք:

3 Դատարանի խորհրդատվական եզրակացությունն ուղարկվում է Նախարարների կոմիտե:

Հոդված 50 – Դատարանի պահպանման ծախսերը

Դատարանի գործունեության հետ կապված ծախսերը կրում է Եվրոպայի խորհուրդը:

Հոդված 51 – Դատավորների արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունը

Դատավորներն իրենց գործառույթները կատարելու ընթացքում օգտվում են Եվրոպայի խորհրդի Կանոնադրության Հոդված 40-ով և դրա հիման վրա կնքված համաձայնագրերով նախատեսված արտոնություններից ու անձեռնմխելիությունից:»

Հոդված 2

1 Կոնվենցիայի Բաժին V-ը դառնում է Կոնվենցիայի Բաժին III, Կոնվենցիայի Հոդված 57-ը դառնում է Կոնվենցիայի Հոդված 52, Կոնվենցիայի Հոդվածներ 58-ը և 59-ը հանվում են, իսկ Կոնվենցիայի Հոդվածներ 60-ից 66-ը համապատասխանաբար դառնում են Կոնվենցիայի Հոդվածներ 53-ից 59-ը:

2 Կոնվենցիայի Բաժին I-ը անվանվում է «Իրավունքներ և ազատություններ», իսկ Կոնվենցիայի նոր Բաժին III-ը անվանվում է «Այլ դրույթներ»: Կոնվենցիայի Հոդվածներ 1-ից 18-ը և նոր Հոդվածներ 52-ից 59-ը ներկայացվում են վերնագրերով, ինչպես նշված է սույն Արձանագրության հավելվածում:

3 Նոր Հոդված 56-ի պարբերություն 1-ում «Կոնվենցիան» բառից հետո ներառվում է «սույն հոդվածի պարբերություն 4-ի համաձայն» բառակապակցությունը, պարբերություն 4-ում «գանգատներ ստանալու Հանձնաժողովի իրավասությունը» և «սույն Կոնվենցիայի Հոդված 25-ի համաձայն» բառակապակցությունները համապատասխանաբար

փոխարինվում են «դիմումներ ստանալու Դատարանի իրավասությունը» և «ինչպես նախատեսված է Կոնվենցիայի Հոդված 34-ով» բառակապակցություններով: Նոր Հոդված 58-ի պարբերություն 4-ում «Հոդված 63» բառակապակցությունը փոխարինվում է «Հոդված 56» բառակապակցությամբ:

4 Կոնվենցիայի Արձանագրությունը փոփոխվում է հետևյալ կերպ.

ա. Հոդվածները ներկայացվում են սույն Արձանագրության հավելվածում նշված վերնագրերով, և

բ. Հոդված 4-ի վերջին նախադասությունում «Հոդված 63-ի» բառակապակցությունը փոխարինվում է «Հոդված 56-ի» բառակապակցությամբ:

5 Թիվ 4 արձանագրությունը փոփոխվում է հետևյալ կերպ.

ա. Հոդվածները ներկայացվում են սույն Արձանագրության հավելվածում նշված վերնագրերով,

բ. Հոդված 5-ի պարբերություն 3-ում «Հոդված 63-ի» բառակապակցությունը փոխարինվում է «Հոդված 56-ի» բառակապակցությամբ: Ավելացվում է հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերություն 5.

«Յուրաքանչյուր պետություն, որը սույն հոդվածի պարբերություն 1-ի կամ 2-ի համաձայն հայտարարություն է արել, դրանից հետո ցանկացած ժամանակ կարող է մեկ կամ մի քանի տարածքների անունից, որոնց վերաբերում է հայտարարությունը, հայտարարել, որ ինքն ընդունում է Դատարանի՝ առանձին անձանցից, ոչ կառավարական կազմակերպություններից կամ անձանց խմբերից սույն Արձանագրության 1-4-րդ բոլոր կամ ցանկացած հոդվածների կապակցությամբ Կոնվենցիայի Հոդված 34-ով նախատեսված գանգատներ ստանալու իրավասությունը:» և

գ. Հոդված 6-ի պարբերություն 2-ը հանվում է:

6 Թիվ 6 արձանագրությունը փոփոխվում է հետևյալ կերպ.

ա. Հոդվածները ներկայացվում են սույն Արձանագրության հավելվածում նշված վերնագրերով, և

բ. Հոդված 4-ում «Հոդված 64-ին համապատասխան» բառակապակցությունը փոխարինվում է «Հոդված 57-ին համապատասխան» բառակապակցությամբ:

7 Թիվ 7 արձանագրությունը փոփոխվում է հետևյալ կերպ.

ա. Հոդվածները ներկայացվում են սույն Արձանագրության հավելվածում նշված վերնագրերով,

բ. Հոդված 6-ի պարբերություն 4-ում «Հոդված 63-ի» բառակապակցությունը փոխարինվում է «Հոդված 56-ի» բառակապակցությամբ: Ավելացվում է հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերություն 6.

«Յուրաքանչյուր պետություն, որը սույն հոդվածի պարբերություն 1-ի կամ 2-ի համաձայն հայտարարություն է արել, դրանից հետո ցանկացած ժամանակ կարող է մեկ կամ մի քանի տարածքների անունից, որոնց վերաբերում է հայտարարությունը, հայտարարել, որ ինքն ընդունում է Դատարանի՝ առանձին անձանցից, ոչ կառավարական կազմակերպություններից կամ անձանց խմբերից սույն

Արձանագրության 1-5-րդ բոլոր կամ ցանկացած հոդվածների կապակցությամբ Կոնվենցիայի Հոդված 34-ով նախատեսված գանգատներ ստանալու իրավասությունը:»

գ. Հոդված 7-ի պարբերություն 2-ը հանվում է:

8 Թիվ 9 արձանագրությունը չեղյալ է հայտարարվում:

Հոդված 3

1 Սույն Արձանագրությունը բաց է Կոնվենցիան ստորագրած Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունների համար, որոնք դրանով պարտավորված լինելու մասին իրենց համաձայնությունը կարող են արտահայտել այն.

ա. ստորագրելով՝ առանց վավերացմանը, ընդունմանը կամ հաստատմանը վերաբերող վերապահման, կամ

բ. ստորագրելով՝ վավերացման, ընդունման կամ հաստատման պայմանով, հետագայում վավերացնելով, ընդունելով կամ հաստատելով:

2 Վավերացման, ընդունման կամ հաստատման փաստաթղթերն ի պահ են հանձնվում Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարին:

Հոդված 4

Արձանագրությունն ուժի մեջ է մտնում այն ամսվա առաջին օրը, որը հաջորդում է Կոնվենցիայի բոլոր կողմերի՝ Հոդված 3-ի դրույթների համաձայն սույն Արձանագրությամբ պարտավորված լինելու մասին իրենց համաձայնությունն արտահայտելուց հետո մեկամյա ժամկետի լրանալուն: Նոր դատավորների ընտրությունը և նոր Դատարանն ստեղծելու համար անհրաժեշտ այլ միջոցառումներ կարող են տեղի ունենալ սույն Արձանագրության դրույթներին համաձայն այն օրվանից, երբ Կոնվենցիայի բոլոր կողմերը սույն Արձանագրությամբ պարտավորված լինելու մասին իրենց համաձայնությունն են արտահայտում:

Հոդված 5

1 Առանց խոչընդոտելու ստորև բերված պարբերություններ 3-ի և 4-ի կիրարկումը՝ դատավորների, Հանձնաժողովի անդամների, Քարտուղարի և Քարտուղարի տեղակալի պաշտոնավարության ժամկետները լրանում են սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելու օրը:

2 Սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ Հանձնաժողովի քննությանը ենթակա և անընդունելի չհայտարարված դիմումները քննության են առնվում Դատարանի կողմից՝ սույն Արձանագրության դրույթներին համապատասխան:

3 Սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ ընդունելի հայտարարված դիմումների քննությունը շարունակում են Հանձնաժողովի անդամները հաջորդող մեկ տարվա ընթացքում: Ցանկացած դիմում, որի քննությունը չի ավարտվում վերոնշյալ ժամկետում, փոխանցվում է Դատարանին, որը դրանք քննության է առնում որպես սույն Արձանագրության դրույթներին համապատասխան ընդունելի գործեր:

4 Այն դիմումների դեպքում, որոնց առնչությամբ Կոնվենցիայի նախկին Հոդված 31-ի համաձայն Հանձնաժողովը զեկույց է պատրաստում սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելուց հետո, զեկույցը փոխանցվում է կողմերին, որոնք իրավասու չեն այն հրապարակել: Գործը կարող է ուղարկվել Դատարանին՝ սույն Արձանագրության ուժի մեջ

մտնելուց առաջ գործող դրույթների համաձայն: Մեծ պալատի անդամները որոշում են՝ արդյոք գործը հանձնվում է Պալատներից մեկին, թե՝ Մեծ պալատին: Եթե գործը հանձնվում է Պալատներից մեկին, Պալատի որոշումը վերջնական է: Դատարանին չուղարկված գործերը քննության են առնվում Նախարարների կոմիտեի կողմից, որը գործում է Կոնվենցիայի նախկին Հոդված 32-ի դրույթների համաձայն:

5 Դատարանի քննությանը ենթակա և սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ չորոշված գործերը հանձնվում են Դատարանի Մեծ պալատին, որը դրանք քննության է առնում սույն Արձանագրության դրույթների համաձայն:

6 Կոնվենցիայի նախկին Հոդված 32-ին համապատասխան Նախարարների կոմիտեի քննությանը ենթակա և սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ չորոշված գործերի քննությունն ավարտում է Նախարարների կոմիտեն՝ տվյալ հոդվածի դրույթների համաձայն:

Հոդված 6

Այն դեպքերում, երբ Բարձր պայմանավորվող կողմը Կոնվենցիայի նախկին Հոդվածներ 25-ին կամ 46-ին համապատասխան հայտարարություն էր արել Հանձնաժողովի իրավասությունը կամ Դատարանի ընդդատությունը ճանաչել ցանկացած նման հայտարարությունից հետո ծագած խնդիրների առնչությամբ կամ ի հայտ եկած փաստերի հիման վրա, այդ սահմանափակումն ուժի մեջ է մնում սույն Արձանագրությամբ ստեղծված Դատարանի ընդդատության համար:

Հոդված 7

Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարը Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետություններին ծանուցում է.

ա. յուրաքանչյուր ստորագրման մասին,

բ. վավերացման, ընդունման կամ հաստատման յուրաքանչյուր փաստաթղթի ի պահ հանձնելու մասին,

գ. Հոդվածի 4-ի համաձայն սույն Արձանագրության ուժի մեջ մտնելու մասին,

դ. սույն Արձանագրությանը վերաբերող յուրաքանչյուր այլ գործողության, ծանուցման կամ հաղորդակցության մասին:

Ի հաստատումն վերը նշվածի՝ ներքոստորագրյալները, համապատասխան իրավասություններով օժտված, ստորագրել են սույն Արձանագրությունը:

Կատարված է Ստրասբուրգում, 1994 թվականի մայիսի 11-ին, անգլերեն և ֆրանսերեն լեզուներով, ընդ որում երկու տեքստերն էլ հավասարազոր են, մեկ բնօրինակով, պահպանվում են Եվրոպայի խորհրդի արխիվներում: Եվրոպայի խորհրդի Գլխավոր քարտուղարը հաստատված պատճեններն ուղարկում է Եվրոպայի խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ պետությանը:

Հավելված

Հավելված

Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության կոնվենցիայի և դրա Արձանագրությունների հոդվածները համալրող վերնագրերի ցուցակ[1]

Հոդված 1 – Մարդու իրավունքները հարգելու պարտականությունը
Հոդված 2 – Կյանքի իրավունք
Հոդված 3 – Խոշտանգումների արգելում
Հոդված 4 – Ստրկության և հարկադիր աշխատանքի արգելում
Հոդված 5 – Ազատության և անձնական անձեռնմխելիության իրավունք
Հոդված 6 – Արդար դատաքննության իրավունք
Հոդված 7 – Պատիժ՝ բացառապես օրենքի հիման վրա
Հոդված 8 – Անձնական և ընտանեկան կյանքը հարգելու իրավունք
Հոդված 9 – Մտքի, խղճի և կրոնի ազատություն
Հոդված 10 – Արտահայտվելու ազատություն
Հոդված 11 – Հավաքների և միավորման ազատություն
Հոդված 12 – Ամուսնության իրավունք
Հոդված 13 – Իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցի իրավունք
Հոդված 14 – Խտրականության արգելում
Հոդված 15 – Արտակարգ իրավիճակներում պարտավորություններից շեղում
Հոդված 16 – Օտարերկրացիների քաղաքական գործունեության սահմանափակում
Հոդված 17 – Իրավունքների չարաշահման արգելում
Հոդված 18 – Իրավունքների նկատմամբ սահմանափակումների կիրառման սահմանները
[...]
Հոդված 52 – Գլխավոր քարտուղարի պահանջները
Հոդված 53 – Մարդու առկա իրավունքների երաշխավորումը
Հոդված 54 – Նախարարների կոմիտեի լիազորությունները
Հոդված 55 – Վեճերի կարգավորման այլ միջոցներից հրաժարվելը
Հոդված 56 – Տարածքային կիրառումը
Հոդված 57 – Վերապահումները
Հոդված 58 – Չեղյալ հայտարարումը
Հոդված 59 – Ստորագրումը և վավերացումը

Արձանագրություն
Հոդված 1 – Սեփականության պաշտպանություն
Հոդված 2 – Կրթության իրավունք
Հոդված 3 – Ազատ ընտրությունների իրավունք
Հոդված 4 – Տարածքային կիրառումը
Հոդված 5 – Հարաբերությունը Կոնվենցիային
Հոդված 6 – Ստորագրումը և վավերացումը

Թիվ 4 արձանագրություն
Հոդված 1 – Պարտքի համար ազատազրկման արգելումը
Հոդված 2 – Տեղաշարժի ազատությունը
Հոդված 3 – Քաղաքացիների արտաքսման արգելումը
Հոդված 4 – Օտարերկրացիների կոլեկտիվ արտաքսման արգելումը
Հոդված 5 – Տարածքային կիրառումը
Հոդված 6 – Հարաբերությունը Կոնվենցիային

[1] Սույն Արձանագրությամբ Կոնվենցիայի նոր Հոդվածներ 19-ից 51–ն արդեն իսկ համալրվել են համապատասխան վերնագրերով:

Հոդված 7 – Ստորագրումը և վավերացումը

Թիվ 6 արձանագրություն
Հոդված 1 – Մահապատժի վերացումը
Հոդված 2 – Մահապատիժը պատերազմի ժամանակ
Հոդված 3 – Շեղումների արգելումը
Հոդված 4 – Վերապահումների արգելումը
Հոդված 5 – Տարածքային կիրառումը
Հոդված 6 – Հարաբերությունը Կոնվենցիային
Հոդված 7 – Ստորագրումը և վավերացումը
Հոդված 8 – Ուժի մեջ մտնելը
Հոդված 9 – Ավանդապահի գործառույթները

Թիվ 7 արձանագրություն
Հոդված 1 – Օտարերկրացիների արտաքսմանը վերաբերող ընթացակարգային երաշխիքները
Հոդված 2 – Քրեական գործերով գանգատարկման իրավունքը
Հոդված 3 – Փոխհատուցումը սխալ դատապարտման դեպքում
Հոդված 4 – Կրկին չդատվելու և չպատժվելու իրավունքը
Հոդված 5 – Հավասարությունն ամուսինների միջև
Հոդված 6 – Տարածքային կիրառումը
Հոդված 7 – Հարաբերությունը Կոնվենցիային
Հոդված 8 – Ստորագրումը և վավերացումը
Հոդված 9 – Ուժի մեջ մտնելը
Հոդված 10 – Ավանդապահի գործառույթները